

ش سندلی (ش داوطلب):	نام واحد آموزشی: دبیرستان انرژی اتمی ایران	نوبت امتحانی: دیماه ۹۵	پایه: دهم
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	رشته / رشته های: ریاضی فیزیک و تجربی	زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
سوالات امتحان درس: ادبیات فارسی (۱)	نام دبیر/دبیران: جناب آقای قیدی	سال تحصیلی: ۹۶-۱۳۹۵	تعداد برگ: ۱ برگ
		ساعت امتحان: ۸/۳۰ صبح	تاریخ امتحان: ۹۵/۱۰/۸

الف) املا

۱. از میان واژه‌های زیر، املاهای هشت واژه نادرست است. صورت صحیح آن‌ها را در پاسخنامه وارد کنید. (تشدید را حساب نکنید). (۲ نمره)
- «بال و قارب، دلاک و قیم، نیکومنظر و متواضع، کمیت لنگک، وقار و تمأینه، تصدیق‌نامه ابتدایی، ضربت و صدمت، عینک دسته-مفتولی، رستخیز عام، اجل و مرگ، امارت و مرمت، وغب اسب، غرابت و خویشان، ضایع و تباه، نفخ ثور، صولت حیدری، مهمیز اسب، نقض پیمان، لعیمی و کریمی، روی تافتن، حقه و جعبه، ثبات و پایداری، فراعنه مصر، طلایم و آشوب، پول شندرغاز»

ب) واژه‌شناسی

- ← معنای کلمات مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)
۲. فک زیرین را پیمود و در آخره ماند.
۳. فی الجمله نماند از معاصی، منکری که نکرد.
۴. تا چون بر رقعۀ من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا اهلیت چیست.
۵. در چنان بیغوله‌ای، آشنایی غنیمت بود؛ آن هم با نیما.
۶. برای هر یک از کلمات «مستغنی» و «حرمت» دو هم‌خانواده بنویسید. (۱ نمره)
۷. ساختمان کلمات «مهرورزان» و «نقش‌بندی» را با ذکر نوع کلمه (ساده، مشتق، مرکب، مشتق - مرکب) مشخص کنید. (۱ نمره)

پ) گزارش و تحلیل متن

← ابیات و عبارات زیر را با دقت و به طور کامل، به فارسی روان و امروزی بازنویسی کنید.

۸. در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟ (۰/۵ نمره)
۹. خلف صدق نیاکان هنرور خود بود. (۰/۷۵ نمره)
۱۰. در میان دو ضد جمع بود: هم فرقت بود و هم وصلت. (۰/۷۵ نمره)
۱۱. پیران قبیله خویش را حرمت دار، ولیکن به ایشان مولى مباش. (۰/۷۵ نمره)
۱۲. تا باشد که ما را دمکی زیادت تر در گرمابه بگذارد که شوخ از خود باز کنیم. (۰/۷۵ نمره)
۱۳. گفتم که بر خیالت راه نظر بیندم / گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید (۱ نمره)
۱۴. گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها (۱ نمره)

ت) دستور زبان

۱۵. در عبارت زیر چند «و» عطف و چند «و» ربط به کار رفته است؟ (۰/۵ نمره)
- «بار اول که پیرمرد را دیدم در کنگره نویسندگانی بود که خانه فرهنگ شوروی در تهران علم کرده بود؛ تیر ماه ۱۳۲۵. زیر و زرنک می‌آمد و می‌رفت. دیگر شعرا کاری به کار او نداشتند. من هم که شاعر نبودم و علاوه بر آن، جوانکی بودم و توی جماعت، بر خورده بودم. شبی که نوبت شعر خواندن او بود، یادم است برق خاموش شد و روی میز خطابه شمعی نهادند و او «آی آدمهایش» را خواند.»

۱۶. در بیت زیر، جهش ضمیر را نشان دهید. (۵/۰ نمره)

«گفتم بینمش مگرم درد اشتیاق / ساکن شود بدیدم و مشتاق تر شدم»

۱۷. اجزای دستوری جملات زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

الف) آب را صفت، طهارت است. ب) سرپاش از درماندگی اش خبر می داد.

ث) درک مطلب، آرایه‌های ادبی و انواع ادبی

۱۸. مفهوم «دری که به باغ بینش ما گشوده‌ای / هزار بار خیرتری تر است» را بنویسید. (۵/۰ نمره)

۱۹. بیت «ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد» به چه عقیده‌ای اشاره دارد؟ (۵/۰ نمره)

۲۰. بیت «گویا طلوع می کند از مغرب آفتاب / کآشوب در تمامی ذرات عالم است» تلمیح دارد به؟ (۵/۰ نمره)

۲۱. مجاز را در این بیت توضیح دهید: «زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد» (۵/۰ نمره)

۲۲. به آوردن آیه، حدیث، مصراع یا بیتی از شاعری دیگر در میان کلام، چه می گویند؟ (۲۵/۰ نمره)

۲۳. ادبیات ..... اشعار و متونی است که احساسات، عواطف شخصی، حالات عاشقانه و امید و آرزویی را بیان می کند. (۲۵/۰ نمره)

۲۴. سه نمونه از شاهکارهای ادبی که جنبه تعلیمی دارند را نام ببرید. (۷۵/۰ نمره)

← در جملات زیر کنایات را مشخص و آن‌ها را معنی کنید. (۷۵/۰ نمره)

۲۵. میرزا عباس شعر هم می گفت. اما به قول نظامی «خشت می زد»

۲۶. در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.

۲۷. خروس مغلوب لاجرم سپر بینداخت.

۲۸. در عبارات زیر شش آرایه متفاوت را به طور دقیق مشخص کنید. (نام آرایه کافی نیست. واژگانی که آن آرایه را ساخته‌اند، دقیق

مشخص کنید.) (۱/۵ نمره)

- در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود.

- شعر سپید من روسیاه ماند / که در فضای تو، به بی وزنی افتاد

ج) حفظ شعر

← مصراع‌های خالی را بنویسید. (۱ نمره)

۲۹. .... / ما نیز یک باشیم از جمله قربان‌ها

۳۰. گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد؟ / .....

۳۱. بیت بعد از «آن را که چنین دردی...» چیست؟ آن را بنویسید. (۱ نمره)

موفق باشید

ش سندلی (ش داوطلب): نام واحد آموزشی: **دبیرستان انرژی اتمی ایران** نوبت امتحانی: دیماه ۹۵ پایه: دهم
نام و نام خانوادگی: نام پدر: رشته/ رشته های: ریاضی فیزیک و تجربی زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
پاسخنامه درس: ادبیات فارسی (۱) نام دبیر/ دبیران: جناب آقای قیدی سال تحصیلی: ۹۶-۱۳۹۵ تعداد برگ: ۱ برگ
ساعت امتحان: ۸/۳۰ صبح تاریخ امتحان: ۹۵/۱۰/۸ تعداد برگ: ۱ برگ

حتماً پاسخ هر پرسش را با دقت و خوش خط و خوانا، در جای مخصوص آن بنویس.

املا	واژه شناسی	گزارش و تحلیل متن	دستور زبان
	۲.	۸.	
	۳.	۹.	
	۴.	۱۰.	
۵.	۶. مستغنی: و	۱۱.	
	۷. مهرورزان: نوع: نقش بندی: و	۱۲.	
		۱۳.	
		۱۴.	
		۱۵. تعداد واو عطف: تعداد واو ربط:	
		۱۶.	
		۱۷. الف)	
		۱۷. ب)	

		۱۸.	درک مطلب، آرایه‌های ادبی و انواع ادبی	
		۱۹.		
		۲۰.		
		۲۱.		
	۲۳.	۲۲.		
	و	و		۲۴.
		۲۵.		
		۲۶.		
		۲۷.		
		۲۸.		
		۲۹.	حفظ شعر	
		۳۰.		
		۳۱.		

موفق باشید